

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО КОНТРОЛЮ НАБУТТЯ СТУДЕНТАМИ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Ластовецький С. В., аспірант

Корольчук О.Л., науковий керівник

Слабкий Г.О., керівник практики

Науковий керівник: Корольчук Олена Ласлівна, к.н.держ.упр., доцент

Вступ. Програмні результати навчання, так само як і компетентності (загальні і фахові), є обов'язковою складовою усіх освітніх програм, за якими провадиться підготовка здобувачів освіти в закладах вищої освіти країни. Загалом, визначення дефініцій «програмні результати навчання» та «результати навчання» наведені в основних нормативно-правових документах України, що регулюють питання освіти. Так, результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити та виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів [1]. Отже, результати навчання сфокусовані на очікуваних досягненнях студента або, з іншого боку, результати навчання сфокусовані на тому, що повинен би продемонструвати (знає, розуміє, здатен зробити) студент/здобувач освіти після завершення навчання. Загалом, програмні результати навчання ступеневої освітньої програми є набором тверджень про те, що, як очікується, студент повинен знати, розуміти та бути здатним продемонструвати після того, як він виконав усі завдання та успішно пройшов усі екзамени/оцінювання, а також отримав ступінь [2]. Ключовим є в даному випадку підтвердження отриманих здобувачем освіти знань, умінь і т.д. у формі успішного проходження форм контролю – екзаменів та оцінювань. Отже, питання адекватного контролю набуття студентами програмних результатів навчання є актуальним і важливим.

Мета дослідження: провести аналіз сучасних підходів до контролю набуття студентами програмних результатів навчання в закладах вищої освіти за даними доступних джерел інформації.

Матеріали і методи дослідження. Матеріалами дослідження стали наукові та методичні публікації з питань методичних підходів до забезпечення навчальної роботи в закладах вищої освіти в сучасних умовах, які розміщені у вільному доступі. Окремо опрацьовувався зміст освітньо-наукової програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 229. Громадське здоров'я, що реалізується у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» [3]. У роботі було використано наступні методи дослідження: бібліосемантичний метод, структурно-логічного і контент-аналізу.

Результати. Відомо, що основними методами контролю знань, умінь та навичок студентів є: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, графічна перевірка, практичний контроль, тестовий контроль [4]. Кожен з наведених методів контролю має свої переваги і слабкі місця, і саме їх правильна комбінація дає можливість інтегральної і максимально адекватної оцінки набутих знань, умінь та навичок здобувачів освіти.

Найбільш доречним є використання отриманих результатів різних методів контролю в рейтинговій системі оцінювання. Рейтингова система оцінювання: підсилює роль поточного і підсумкового контролю, робить його систематичним; забезпечує інтегральну оцінку результатів навчання студентів; поєднує кількісні оцінки результативності навчання з якісними показниками навчання студентів; дає змогу враховувати їхні досягнення на кожному етапі оволодіння знаннями, активізує самостійну роботу, зокрема й з навчальною літературою; є зручним при переведенні національної оцінки на шкалу ECTS; сприяє розвитку самоконтролю студентів [5]. І хоча усі вищевказані методи контролю є доволі ефективними і широко застосовуються, лише комплексне їх застосування дає можливість регулярно

та об'єктивно виявляти динаміку формування системи знань та умінь студентів [6].

Важливим є розуміння, що контроль знань, умінь і навичок студентів направлений не лише на власне здобувачів освіти, але і направлений на вирішення завдань викладача:

- визначити якість засвоєння навчального матеріалу, ступеня відповідності отриманих умінь і навичок цілям і завданням навчальної дисципліни;
- означити труднощі, які виникли у студентів під час навчання, типові помилки з метою їх корекції та усунення;
- визначити ефективність методів, прийомів і засобів навчання;
- спрогнозувати готовність студентів до сприйняття нового матеріалу [7].

Для прикладу нами було проаналізовано потенційну відповідність сучасним вимогам підходів до контролю набуття студентами програмних результатів навчання, передбачених в ОНП другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 229. Громадське здоров'я, що реалізується у ДВНЗ «Ужгородський національний університет». В дані програмі передбачено 21 програмний результат навчання (ПРН), які загалом забезпечуються у процесі засвоєння 18 обов'язкових освітніх компонент (ОК). Відповідно до даних «Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми» ОНП [3] кожний з ПРН забезпечується від 3 ОК (ПРН 15. Здійснювати наставництво та сприяти безперервному професійному розвитку фахівців з громадського здоров'я) до 14 ОК (ПРН 01. Оцінювати основні демографічні та епідеміологічні показники, значення і тенденції зміни основних детермінант, що чинять вплив на здоров'я у розрізі різних груп населення в Україні, Європейському регіоні та світі, застосовувати основні поняття та концепції епідеміології та статистики при плануванні, проведенні та інтерпретації результатів досліджень). Кількість ОК та їх обсяг в кредитах ЄКТС (щонайменше 3 на один ОК) є достатнім. В даному дослідженні важливим є адекватність власне передбачених ОНП контрольних заходів оцінки засвоєння ОК (знань, умінь та навичок), які

визначені робочими програмами навчальних дисциплін або силабусами. За даними ОНП та робочих програм навчальних дисциплін передбачено, за кожним обов'язковим ОК передбачено комбінація різних форм поточного, модульного та підсумкового семестрового контролю. Так, до прикладу, при вивченні ОК. 13 «Моніторинг та оцінка в системі громадського здоров'я» наступні форми контролю:

- Форми поточного контролю: індивідуальне усне опитування, індивідуальне письмове опитування, тестовий контроль (I-II рівня) (письмовий та онлайн), вирішення типових практичних завдань.
- Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота (теоретичні питання, тестові та практичні завдання).
- Форма підсумкового семестрового контролю: усний/письмовий (стаціонарно чи онлайн) іспит.

Отже, даний ОК, який забезпечує досягнення низки ПРН освітньо-наукової програми містить комбінацію різних форм контролю на різних етапах, що потенційно забезпечує можливість визначити рівень досягнення передбачених результатів навчання, зокрема в частині знань, навичок та умінь, які він забезпечує. Аналогічна ситуація і з іншими ОК, направленими на досягнення ПРН.

Висновок. Використання комбінації різних форм контролю знань, умінь та навичок студентів при засвоєнні обов'язкових ОК дає можливість впроваджувати ефективну систему контролю набуття студентами програмних результатів навчання в закладах вищої освіти. Даний підхід є основою рейтингової системи оцінювання, що забезпечує інтегральну оцінку результатів навчання студентів.

Ключові слова: студенти, результати навчання, методи контролю знань.

Література

1. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Рашкевич Ю.М. Основні терміни компетентнісного навчання. Національна команда експертів HERE Team Ukraine. URL: http://climed.network/wp-content/uploads/2021/04/01_YuriRashkevych_Lecture01.pdf
3. Освітньо-наукова програма «Громадське здоров'я» другого (магістерського) рівня вищої освіти. ДВНЗ Ужгородський національний університет», 2022. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46791>
4. Методологія наукових досліджень і методика викладання облікових дисциплін: ОКЛ. Тернопіль: Тернопільський національний економічний університет, 2012: 106 с.
5. Васюк О., Майданюк Н. Організація контролю навчання студентів. Київ: Вісник книжкової палати, 2009: 50 с.
6. Янченко О.І. Форми і методи контролю знань в умовах сучасних навчальних технологій: методична розробка. Інгулецький технікум Криворізького технічного університету, Кривий Ріг. 2008: 27 с.
7. Канівець Т. М. Основи педагогічного оцінювання: навч.-метод. посіб. Ніжин: Видавець П.П. Лисенко М. М., 2012: 102 с.